

ПІСОЦЬКА

Каріна Олександрівна,

викладач кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

КОРУПЦІЯ ЯК СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ ТА СПОСОБИ ЙОГО ПОДОЛАННЯ

Сьогоднішня наша держава є такою, що явище корупції стало невід'ємною частиною соціально-побутового життя майже чи не кожного українця. В українському суспільстві існує думка, що однією з головних причин існування корупції є надмірна забюрократизованість державних установ та державних службовців. Насправді високий рівень корумпованості державних органів, частково, свідчить про низьку правову обізнаність громадян, та нехтування законами, адже зазвичай у таких випадках альтернативою законного вирішення свого питання використовують «свої зв'язки» і т. ін. Також корупція є побічним наслідком соціально-економічної кризи в державі.

Можемо зазначити, що корумпованість державних органів є проблемою всіх країн світу, хоча і кожна з них бореться з цим явищем.

Чітко закріпленого правового визначення корупції у міжнародних нормативних актах відсутня, але у Довідковому документі Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції вона визначається як «зловживання державною владою для отримання вигоди в особистих цілях» [1].

В українському законодавстві поняття «корупції» визначено Законом України «Про запобігання корупції». Так, корупція – це використання особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [2].

Корумпованість системи державних органів в Україні знаходиться на досить високому рівні. Про це свідчить такий показник, як Індекс сприйняття корупції (англ. Corruption Perceptions Index, CPI) — щорічний рейтинг країн світу, що укладається організацією Transparency International [3], згідно якого, Україна займає 120 місце серед 180 країн у 2019 році.

Негативним наслідком корупції для суспільства є поглиблення соціальної нерівності та, як наслідок, збільшення соціальної напруги в країні; укорінення неправового способу життя; знищення авторитету держави, як в сере-

дині самої країни так і на міжнародній політичній арені; підбив економічної системи, порушення прав та свобод людей та громадян тощо.

Сьогодні наша країна знаходиться на хвилі реформування правоохоронної та судової системи. Однією з основних задач реформування є забезпечення законності, прозорості та забезпечення дотримання антикорупційного законодавства.

Корупція змінює сутність правоохоронної діяльності відповідних правоохоронних органів, які у разі корумпування їхніх посадових осіб, перестають виконувати функцію охорони права і перетворюються в інструмент розправи над невинними особами або інструмент неправомірного задоволення особистих чи групових інтересів певних осіб, у тому числі самих посадових (службових) осіб правоохоронних органів [5]. Унаслідок корупційного впливу на суддів, в основу рішень по справах, що перебувають у їх провадженні, кладуться не передбачені законом підстави, які базуються не на обставинах справи, а зумовлені корупційними відносинами[6].

Отже, на сьогодні для України є вкрай важливим почати фактично зменшувати прояви корупції, адже антикорупційне законодавство разом із відповідними контролюючими органами вже існує, але в корумпованому суспільстві це не є гарантією його виконання, тому необхідні більш дієві методи контролю. Одним із можливих способів зменшення проявів корупції в державних органах є мінімізування участі особи в прийнятті рішень та введення електронного прозорого документообігу, що дозволить контролювати особу на будь-якому етапі виконання своїх повноважень.

Бібліографічні посилання:

1. Користін О. Є. Загальні підходи до визначення корупційних злочинів у сфері службової та професійної діяльності працівників органів внутрішніх справ / О. Є. Користін, А. І. Посполітак. *Право і суспільство*. 2014. № 2. С. 170–176.
2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // База даних (БД) «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
3. Індекс сприйняття корупції Офіційний сайт Тренсперенсі Інтернешнал Україна. URL: <https://ti-ukraine.org/>
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : від 31.10.2003 // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16.
5. Кирпичников А.И. Взятка и коррупция в России. СПб.: Альфа, 1997. 352 с. URL: <https://lawdiss.org.ua/books/336.doc.html>
6. Гвоздецький В.Д. Адміністративно-правові та організаційні засади запобігання і протидії корупції в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2015. 583 с.